

kunde dog, som jeg begyndte med at sige, gaa an ved en Iste Behandling, der kan man overgive Sagen til et Udvalg, for at dette kan fremskaffe de Beregninger og Oplysninger, som Forslagsstillerne ikke have haft, men her ved 2den Behandling, hvor vi kun have det statistiske Bildstab, som ligger i de ærede Forslagsstilleres Beregninger, er Forslaget en Umulighed, og det er Grunden til, at jeg, hvor meget jeg end mulig maatte sympatisere med dette Lovforslag, ikke paa Grundlag af Slige Beregninger vil kunne give det min Stemme, selv om det var fornuftigere affattet i sin Form.

Clausen: Man har undret sig over, at den ærede Ordfører ikke i Dag har henvist til de store Forbedringer i Arbejdernes Aaar, som Lovforslaget vil medføre, og at han ikke har henvist til Havelodderne, Strandfandslodderne og Syltetøjet. Jeg vil skrive Forandringen paa det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valokreds (Daubers) Regning fra hans Ukendskab med de parlamentariske Forhold her i Salen. Det er netop det, man har at gøre ved en Iste Behandling, at man paaviser Hensigten med Lovforslaget, hvad der er Tanken med det, Princippet i det, men en anden Behandling gaar nærmest i Retning af at drøfte, hvorvidt de Vædringsforslag, der ere stillede, opfyldte det, der er Lovforslagets Hensigt. Jeg tror nu, man sige, hvad man vil, at de Forandringer, Lovforslaget er undergaaet, vistnok ere til en betydelig Fordel for Arbejderne, og de tilsidefætte ikke den Biopgave, som man ogsaa straks har fremhævet, nemlig Havebruget og den Nytte for Landbruget. Sukkeret kan gøre som Biproduct. Ganske vist er Nedsættelsen i Sukkerstatten nu ikke saa stor efter det Vædringsforslag, der er stillet, som den var efter det oprindelige Forslag, men saa er der kommet et Par Vædringsforslag til, som netop forhøje Lovforslagets Værdi overfor Arbejderne. Lad være, at de komme til at give 3 Dre mere for Sukkeret, end det oprindelige Lovforslag tiltænkte, saa komme de dog til at give 4 Dre mindre for Petroleum, og da man vel nok omtrent tør sige, at det passer, at man bruger en Pot Petroleum samtidig med et Bund Sukker, bliver Forskellen i Virkeligheden kun en Fordel og det en ikke saa ringe Fordel for dem, og hertil kommer, at man ved at ophæve Tolden paa Ris skaffer Arbejderne en god, sund og billig Føde til en langt billigere Pris end hidtil. Det maa derfor vist ogsaa fra alle Sider anerkendes, at de Forslag, der ere stillede, ikke forandre Lovforslagets Karakter, men

derimod forbedre det i høj Grad til Gunst for Arbejderne. Skulde en saadan Nedsættelse i Petroleum ikke have en stor Betydning? I hvilken Udstrækning bruges Petroleum nu ikke, ikke alene som Vædringsmiddel, men ogsaa som Røgebrændsel? Smaafolk rundt omkring paa Landet og i Byerne bruge det under deres Røgeapparater til at lave deres Mad ved. Ganske vist bruges det ikke saa meget paa Landet i de Egne, hvor Brændselet er billigt, men der, hvor Brændselet ikke er billigt, bruges det i betydeligt Omfang, og hvilken stor Rolle spiller ikke Petroleums Billighed for de Smaa Haandværksmestre omkring i Købstæderne og omkring paa Landet. Hvor mange fattige Sygiger, der skulle sidde halve Nætter og undertiden hele for at tjene det fornødne til Livets Ophold, baade til sig selv og til dem, der staa dem nær, ville ikke nyde godt af denne Nedsættelse. Den, der vil tage det i Betragtning, vil finde, at den Forandring, Lovforslaget er undergaaet ved Petroleumstoldens Nedsættelse, er meget betydelig. Jeg skal altsaa fastholde dette, at det er ikke alene til stor Fordel for dem, som Lovforslaget skulde komme til Gode, men at det ogsaa er en stor Gevinst i økonomisk Henseende, og navnlig naar vi se hen til den store Nedgang i Statsindtægterne, som vi altid have paaregnet. I det oprindelige Forslag paaregnede vi en Nedgang af $\frac{1}{2}$ Million Kr., nu kunne vi paaregne en Nedgang af 1 Million Kr., og det er væsentlig begrundet paa, at Tolden dels ophæves paa Ris og dels nedsættes paa Petroleum og Sukker. Derved kommer der et større Beløb til ukompenseret Nedgang.

Det Vædringsforslag, som er stillet af et Mindretal om Alderdomsforsørgelse, skal jeg ikke komme meget ind paa. Da Forslaget i sin Tid blev anmeldt, imødesaa jeg det med store Forventninger; men da det blev behandlet her, og jeg hørte, at det nærmest var fremkommet, fordi man ventede en Tilskat vedtagen og vilde tage den i Brug der til — at det kun var under den Forudsætning, at Forslaget var fremkommet — blev jeg unægtelig noget skuffet, fordi dette aabenbart ikke røbede nogen stor Kærlighed til selve Alderdomsforsørgelsesagen, til at forsørge de mange gamle. Der var ingen Opfordring for mig til den Gang at tage Ordet om dette Forslag under disse Omstændigheder. At det blev henvist til et Udvalg, finder jeg meget rigtigt, for som det stillede sig for mig, var der mange umodne Ting deri, der nok kunde trænge til at sigtes fra i et Udvalg. Naar Forslaget nu møder os igen her, er det jo noget underligt. Det